

„Edinost“
Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in
praznikov, ob 6. uri zvečer.
Naročnina znaša:
Za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni
Naročnino je plačevati naprej. Na na-
ročbe brez priložene naročnine se uprava
ne ozira.
Po tobakarnah v Trstu se prodajajo po-
samezne številke po 6 stotink (3 nvc.);
izven Trsta pa po 8 stotink (4 nvc.)

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi
se računajo po vrstah v petitu. Za ve-
kratno naročilo s primernim po pustim
Poslana, osmrtnice in javne zahvale do-
mači oglasi itd. se računajo po pogobo

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu.
Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo.
Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase spre-
jema upravništvo. Naročnino in oglasi
je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v
ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in
sprejemajo inseratov v ulici Molin
piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu

Okrajno sodišče pri Sv. Jurju na Ščavnici.

(Dopis s Štajarskega).

Skoro že pol stoletja se govori o usta-
novitvi okrajnega sodišča pri Sv. Jurju na
Ščavnici, oziroma o premestitvi sodišča iz
Gornje Radgone k sv. Jurju. Nedavno je
bilo zopet čitati v naših listih o tej stari želji
velike večine prebivalstva gornje-radgonskega
sodnega okraja, to pa povodom vesti, da mi-
slijo v Gornji Radgoni sezidati novo poslopje,
v katerem bi namestili okrajno sodišče in
davčni urad.

Dosedaj so te želje ostale samo želje,
skromne in pobožne; kakor si berač želi de-
narja in sl. pec vida, kakor si sploh ljudje
želijo nedosegljivih stvari. Kakšno delovanje
v doseg tega smotra se, kolikor je meni
znano, dosedaj še ni pojavilo nikjer, in ven-
dar je predmet vreden, da bi se zanj zavzeli
vsi merodajni činitelji.

Premestitev okrajnega sodišča iz Gornje
Radgone k sv. Jurju na Ščavnici bi bila važna
iz več vzrokov: iz ozirov na narodno gospo-
darstvo in iz ozirov na zdravo narodno po-
litiko.

Oglejmo si po vrsti razloge, ki govo-
rijo za omenjeno premestitev.

Okrajno sodišče v Gornji Radgoni je v
nekem pogledu edina prikazen v Avstriji
in morda tudi na svetu. Drugod ležijo sodišča
kolikor mogoče v središču dotičnih sodnih
okrajev. Saj je docela pametno in naravno,
da imajo približno vsi prebivalci kolikor to-
liko enako dolgo pot do sodišča. Gornje-rad-
gonski sodni okraj pa je v tem oziru pravec
unicum. Sodišče se ne nahaja na sredini
okraja, ampak tik severno-vzhodne meje istega,
pet minut hoda od Mure, ki tvori
mejo drugega sodnega okraja,
drugega okrajnega glavarstva
in — druge državne polovice:
Ogrske.

Sodni okraj gornje-radgonski je razmerno
majhen, čemur se v tako gosto obljudenem
delu dežele, kakor je okrajno glavarstvo lju-
tomersko, ni čuditi (gornje-radgonski okraj
šteje 13—14 tisoč prebivalcev). Ker je tako
majhen, bi se dalo toliko lažje ustreči željam
prebivalstva, ki menda ni na svetu zaradi
sodišča, ampak narobe: sodišče zaradi ljudi.

Kdo bi se ne čutil temu dejstvu in ne
vprašal, kaj je pač odločevalo, ko so svoje
dni okrajno sodišče ustanovili na meji? Morda
leži Gornja Radgona v kraju, ki je na vse
strani vezan z dobrimi cestami, železnicami
itd.? Kdor pozna razmere, mora zanikati to.
Edina železniška proga Radgona-Ljutomer je
zgrajena ob vzhodni meji okraja ter služi k
večemu gostom kopališču v Radineh. Vse
ostali gornje-radgonski okraj pa ima od iste
presneto malo koristi. Zadnji vaščani v okraju,
ki bi se je lahko posluževali, kečar hodijo
na sodišče, k notarju ali v davčni urad, so
Hrašenci, a iz Hrastja je po bližnicah v Gor-
njo Radgono dve uri hoda. Siromašnejši sloji
hodijo torej rajši peš na sodišče, kmetje pa imajo
itak vsaki svoj voz in dobre konje, skaterimi
sedaj, ko jim je železnica vzela še ostanek
pičlega zasluga na voznjah, ne vedo dru-
gega početi, nego da se vozijo, če tudi samo
na sprehod, v prestolnico — Radgono.

To je železnica. Okrajne ceste, ki vo-
dijo pač iz Radgone na vse strani, premagu-
jejo baš pred Radgono strme hribe in niso
posebno prijetna prometna sredstva. Gotovo
iz vsake vasi gornje-radgonskega okraja —
izvzemši Mursko polje — moraš najmanj čez
tri hribe in tri doline, to pa v najugodnejšem
slučaju. Kaj pa naj porečem o prebivalcih
skrajnih občin proti jugo-zapadu: Gabere,
Galušak, Grabšinci, Kutinci, Kokolanjšak,

Moravski vrh, Rinkovci itd.? Ti reveži imajo
prehoditi dober ducat strmih hribov, prega-
ziti dokaj blata, ki je v teh ilovnatih krajih
nekaka posebnost, izogibati se ob času po-
vodenj mnogim potokom, prej, nego pridejo
po 6—7 urah poti do cilja — v Gornjo
Radgono.

Razmerje bi se znatno zboljšalo, da so
okrajno sodišče in uradi, ki so z njim v
zvezi, bolj v središču, n. pr. baš pri Sv. Jurju
na Ščavnici.

Koliko dragega časa, koliko truda in ko-
liko denarja bi si prihranili naši ljudje, če
bi jim ne trebalo delati daljne poti v Gornjo
Radgono!

Sv. Jurij na Ščavnici ali Videm, kakor
se zove občina, je prijazna vas na lepem soln-
nem hribu sredi rodovite Ščavniške doline.
Po številu in lepoti poslopij se lahko meri
z marsikaterim trgovin, ako vzamemo sku-
pino vasi v bližini: Jamno, Čakovo, Biser-
jane — imamo pred seboj malo mesto.

Kraj je zdrav, podnebje milo in prijetno.
Tu bi bilo prostora za razna obrtna podjetja
in trgovina, zlasti s poljedelskimi pridelki,
vinom in lesom, bi se lahko lepo razvijala.

Koliko denarja znosijo sedaj naši ljudje
svojim narodnim nasprotnikom v Gornjo Rad-
gono in bližnjo Radgono! Za to, da hranimo
in redimo nemške prenapeteže in grde izda-
jale, dobivamo od njih v zahvalo le zaniče-
vanje.

Radgončane vzdržujejo gotovo le Slo-
vence: štajarski in prekmurski. Ali bi ta
denar ne bil boljše naložen, da pride v slo-
venske roke?

Torej že s tega stališča bi bilo želeti, da
se okrajno sodišče premesti iz Gornje Rad-
gone k sv. Jurju. Za to pa govori še več
važnejših razlogov.

Drug unicum okrajnega sodišča v Gornji
Radgoni je namreč ta, da je sodišče po-
polnoma nemško, zlasti zadnja leta.
Da na davčnem uradu ni boljše, bo razumel
tisti, ki ve, da davčnega urada niti nimamo
v sodnem okraju, nego da moramo hoditi
davkov plačevati v drug okraj, v drugo
okrajno glavarstvo — v mesto Radgono —,
ki je, seveda, oficijelno docela nemško, da si
sta v njem dve tretjini prebivalstva slo-
venski.

Ne le, da nam pošiljajo za sodnike in pri-
stave itd. trde Nemce, ki časih ne znajo be-
sedice slovenski, tudi nižji uradniki so Nemci,
čeprav bolj po mišljenju nego po rojstvu, če-
mur se ne smemo čuditi, ako pomislimo, da
je Radgona, ki je postala zadnji čas prav ne-
varno gnezdo pangermanizma, oddaljena le
nekaj minut.

Tudi v tem oziru bi bilo marsikaj boljše,
ako se osvobodimo nevarnega upliva nem-
škega mesta. Pri sv. Jurju bi pač bili ne-
mogoči uradniki, ki našemu jeziku in našemu
narodu niso vsaj pravični. Občevanje z
našim ljudstvom bi gotovo ublažilo marsika-
tero trdo potezo na njih značaj. Nižji urad-
niki pa bi se vzgajali iz zavednih domačinov.
Tudi v tem pogledu bi bila premestitev so-
dišča k sv. Jurju velike gospodarske važ-
nosti.

Pisce teh vrstic si ne domišlja, da bi bil
povedal kaj novega ali da bi temeljito in
vsestranski razjasnil vse strani vprašanja o
premestitvi sodišča gornje-radgonskega: ako
je spravljen stvar v tir, da se prične o njej
govoriti in pisati, dosegel je svoj namen.

Vsekako pa bi bilo potrebno, da se začne
sistematično delovanje v dosegu smotra, ki
nam je pred očmi. V to svrhu usojam si na-
svetovati, naj bi se sedaj, ko je toliko izo-
braženih Jurjevčanov doma na počitnicah,
sklicati velik ljudski shod, na katerega naj bi
povabili državne in deželne poslance ter
vsprejeli resolucijo, ki bo nalagala poslancem,

da premestitev okrajnega sodišča z Gornje
Radgone k sv. Jurju na Ščavnici vsprejemo
v — svoj program!

Zakonski načrt o ureditvi razmerja občinskih uradnikov.

III.

Menil sem, da bom mogel v enem samem
članku povedati svoje misli in pomisleke o
stvari, o kateri razpravljam. No, ko sem na-
pisal jeden članek, sem inel še marsikaj po-
jasniti, a glej: tudi zdaj še nisem povedal
vsega. Še vedno se mi zdi, da bi trebalo tu
pa tam še kaj pojasniti.

Pred vsem bi utegnil kdo prigovarjati,
da so ničevi moji prigovori proti stalnemu
nameščanju obč. uradnikov zato, ker isti raz-
logi bi lahko veljali tudi o državnih in de-
želnih uradnikih, ker tudi v deželi in državi
ima oblast v rokah danes jedna, jutri druga
stranka.

Temu nasproti pa je treba pomisliti, da
se n. pr. deželni uradniki pod vednim nad-
zorstvom deželnih odbornikov in morajo torej
delati le to in storiti le to, kar so naročili
deželni odborniki. Državni uradniki so zopet
vezani, da se ravna po ukazih vlade — mi-
nisterstva —, katero ima pač sredstev dovolj,
da prisili te uradnike v izvrševanje nje ukaz-
zov. A kdo nadzira občinske uradnike v
onih občinah — in takih občin je v Istri
90% —, kjer je župan priprost kmet, ki
morda po ves teden ne vidi obč. urada?!
Tam, kjer je župan izobražen mož, tam mora
tajnik gotovo delati le-to, kar mu je naročil
župan! V takih občinah je tajnik tudi pod
vednim nadzorstvom župana, dočim v občini,
kjer je župan neizobražen, dela tajnik lahko
— takorekoč — kar hoče! Seveda utegne
reči kdo, da vendar ni tako lahko misliti, da
bi občinski tajnik to svojo službo zlorabil,
čemer nasproti omenjam, da kje drugje morda
res ni misliti na kaj takega, ali v Istri, kjer
so strankarske strasti tako razvnete, kakor
morda v nobeni drugi deželi v Avstriji, tu
je pričakovati — vsega! V Istri je gotova
stvar, da — ako bi v kaki občini, ki je
zdaj v italijanskih rokah, prišla na krmilo
naša stranka, ki pa ne bi mogla odsloviti
starega italijanskega tajnika — bi le-ta delal
na vsaki način proti novemu zastopu in bi
gotovo dosegel — razpust občinskega zastopa;
— če ne morda še kako kazensko preiskavo
z: župana! In kako lahko bi bilo to! Taj-
nik je sporazumljen s svojo stranko, a ta z
deželnim odborom.

Recimo, da je predložiti deželnemu od-
boru račune ali kako drugo važno ali ne-
važno poročilo. Tajnik ga ne predloži. Žu-
panu se naloži globa. Na dopise političke
oblasti tajnik ne odgovarja. Ista urgira, en-
krat, dvakrat . . . Nič! Evo, župan kaznovan,
ne da bi vedel, kako in kaj!

Deželni odbor zahteva, urgira v drugič,
tretjič, račune ali kako drugo poročilo. Tajnik
se smeje in devlje lepo spise »ad acta«!

Evo ga tu odposlanca deželnega od-
bora! Obč. urad v največjem neredu. Odpo-
slanec najde nevkniženih pobotnic, najde
nevpisanih dohodkov . . . Eto § 89 občins-
kega reda! Deželni odbor prosi namestništvo,
da razpusti občinski zastop, ker je županstvo
v neredu. Namestništvo vpraša okrajno gla-
varstvo; to pa odgovarja: rez, to in to žu-
panstvo je v neredu. Župan je bil že večkrat
globan itd.

Nekega lepega dne pa je čuti glas po
občini: župan in vsi občinski svetovalci in
odborniki so odstavljani, ker so sleparili! In
vendar ubogi ljudje niso zakrivali ničesar!

Župan si je prizadeval, da bi koristil
občini in občinarjem, a za plačilo je bil par-

krat globan, dočim je zdaj postavljen na sra-
motni oder in razupit za sleparja!

Tajnik pa se smeje in si zadovoljno
mane roki!

Gotovo, da kaj takega ne bi bilo mo-
goče v občini, kjer so izobraženi župani in
občinski svetovalci. A koliko takih občin je
v Istri?!

Iz tega je tudi jasno razvidna velikanska
razlika mej deželnimi in državnimi ali obč.
uradniki, razvidno je, da vsakočasni občinski
tajnik v občinah, kjer ni inteligence v obč.
zastopu, mora in more biti le človek, ka-
teri uživa popolno zaupanje županovo in
občinskega zastopa!

Zato pa mora ostati § 31 obč. reda ne-
spremenjen in nameščanje in določevanje
razmerja mej občino in občinskimi uradniki
mora ostati tudi v bodoče le stvar občin-
skega zastopa.

Deželni odbor istrski ni iz poštenih na-
gibov še nikdar nič dobrega sklenil in tudi
ta zakon je narekovala le skrb za bodočnost
v Istri vladajoče oligarhije. Zato bi pa tudi
nastala splošna konfuzija, ko pridejo v naše
roke razne občine, v katerih se danes — na
umeten način — vzdržava italijansko go-
spodstvo, ako bi bili naši občinski zastopi
prisiljeni obdržati stare — italijanske — ob-
činske tajnike! Župani — seveda naši — v
takih občinah bi bili po vrsti suspendirani in
občinski zastopi razpuščeni. Na mesto teh pa
bi prišli italijanski občinski upravitelji, ki bi
volilne liste znali tako sestaviti, da bi zopet
italijanska stranka prišla na krmilo. Posle-
dica vsemu temu pa bi bila splošna de-
moralizacija in pohujšanje ljud-
stva . . .

Položaj občinskih tajnikov v Istri je res
neznosen, stanje omikanega človeka nedo-
stojno. Tega svojega stanja se naši občinski
tajniki v Istri zavedajo tembolj, ker gotovo
večina njih gledé svojega znanja in svoje
omike daleč nadkriljuje svoje tovariše druge
narodnosti. Kljub temu pa, da bi se po
uveljavljanju zakona, o katerem govorimo v
teh člankih, razmere onih naših tajnikov, ki
so že v službi, znatno zboljšale, kljub temu
slovenski in hrvatski občinski tajniki
odklanjajo oni zakon, ker
oni nočejo, da bi se njih položaj
zboljšal na račun našega uboze-
ga in mukotrpnega naroda, pač pa so
slovenski in hrvatski občinski tajniki pri-
pravljani tudi nadalje z narodom in za narod
živeti in trpeti, uverjeni, da, ko se položaj
našega izmučenega naroda splošno zboljša,
zasijejo tudi njim lepši in srenejši dnevi!

S. Podslapinsky.

V Trstu, 22. avgusta 1900.

Stališče »Edinosti« zopet ne daje
miru tistemu glasovitemu »Tržačanu«, ki kar
ne more ućakati tiste blažene ure, ko se bodo
tudi Slovenci v Trstu klali med seboj po
slavnoznanih kranjskih in goriskih pravilih.
Zato dreza v »Slovenskem Narodu«, dreza in
dreza, da bi le kaj izdrezal.

V sinočnji številki ljubljanskega lista
izraža zopet svojo nezadovoljnost s člankom,
katerega smo bili na njegov poziv napisali
pod naslovom »Naše stališče«. On da je zahteval
od nas, naj enkrat pojasnimo svoje sta-
lišče nasproti klerikalizmu, a mi da smo go-
vorili le o razmerju do vere in duhovščine.
Izognili da smo se torej jedru in tolkli
lupino.

Mi reveži pa še danes ne vemo, kako
naj bi govorili o klerikalizmu na Slovenskem,
ne da bi se dotaknili duhovnikov in vere.
Pa čemu naj bi govorili dalje o stvari: v
Ljubljani nas ne umejo, ker nas nočejo
umeti. Le toliko ponavljamo: klerikalni sm-

v toliko, da duhovnika radi pozdravljamo kakor sodelavca na narodnem delu, da reklamiramo zanj vse pravice državljanin in da spoštujemo vero; odločni nasprotniki pa smo tistemu klerikalizmu, ki je nasproten narodnim idejalom, ki vidi v narodnem gibanju poganstvo in ki bi hotel od narodnega dela izključiti vsakogar, ki se ne strinja ž njim in ki ne prisega vsaj po enkrat na dan, da vrši svoje verske dolžnosti.

»Slovenski Narod« pravi, da, kar pravimo o državljskih pravicah duhovnika, je samo ob sebi umevno. Ergo? Smo li torej res taki grozni klerikaleci, ako se ne strinjamo s kliei: duhovnik ostani v cerkvi?! Seveda je duhovnik, čim je nastopil izven cerkve, podvržen sodbi in eventuelno obsodbi, kakor vsakdo drugi in ne sme zahtevati, da bi mu radi njegovega stanu odpustili politične zmore in grehe. Tega pravila se držimo mi dosledno in se postavljamo po robu duhovnikom — ne izvzemši škofa samega — kadar se svojim delovanjem škodujejo narodu našemu. O tem pričajo naše neprestane polemike z italijanskimi in italijanskimi duhovniki in sosebno še z drom Pavlico. Naravnost nelojalno je torej, ako nam »Slov. Narod« predbaciva, da smo sodelavci istega dra Pavlice!

K drugi in glavni sporni točki v tej polemiki: k razmerju med Trstom in Istro. Mi smo se — iz nepobitnih razlogov — najodločnejše uprli misli o »emancipaciji« Trsta od Istre, kakor bi jo je želel »Slov. Narod«.

Včerajšnji »Narod« pa piše:

»Naj se vzbudi med Hrvati nekoliko več zanimanja za hrvatsko Istro! Ta dežela se pač ne more tožiti, da smo Slovenci malo storili za njo! Dali smo ji pač odlično število buditeljev, ki so postavljali v nevarnost i svoje življenje...«

Naj se vzbudi! S tem je tudi »Narod« pripoznal, da to zanimanje še ni vzbujeno! Kaj pa mej tem, dokler se ne vzbudi?! In denimo, da bo dotlej trajalo še nekoliko let?! Že misel, da bi sedanja intenzivna in zložna borba odnehala le za teden dni, mora navdajati z grozo vsakogar, ki iz lastne skušnje pozna razmere istrske. In če smo že toliko žrtvovali za Istro, ali ne bi bil naravnost herostratski čin, ako bi odnehali sedaj, ko smo položili toliko žrtv in ne brez uspeha?! Za to složno borbo smo, ker s tem ne le da rešimo sicer malo ali po svoji legi za vse avstrijsko Slovanstvo prevažno provincijo, ampak, ker smo tudi uverjeni, da bo ta rešena Istra mogla s stoternimi obrestmi vračati, kar se je storilo zanjo, kajti neomajno naše prepričanje — kakor smo povdarjali že zadnjič — je to, da še le po preporodu Istre in Goriške more priti oslobojenje tudi tržaškemu Slovanom. To misel je tudi »Soča« opetovano povdarjala te dni.

»Tržačan« meni, da nas je Bog ve kako pobil, ko konstatuje, da smo tudi mi Tržačani sami že ventilirali misel, da bi se Istra postavila bolj na svoje noge. Tega ne tajimo. Kdo ne ve, da bi bilo tržaškemu Slovincem jako olajšano delo?!

No, ako smo res večkrat razmišljali o tem, a se vendar nismo odločili za izvršenje te misli, je bil pač vzrok ta, da smo se prepričali, da to ne bi šlo brez škode za narodno stvar.

Ceterum censeo: ako je res, da je, razun klerikalcev, vse nezadovoljno z nami, potem se moramo le čuditi, da ti »vsi« ne nastopijo enkrat, kakor bi se spodobilo in kakor smo jih že pozivali opetovano, in da prepuščajo le Tržačanu, da on sam v njih imenu vedno le — dreza!

V zaključku ne moremo zatajiti svojega začudenja, da nas »Slov. Narod« pozivlja, naj povemo svoje menenje o boju na Kranjskem in Goriškem, dočim nas je do sedaj vedno zavračal, naj se ne utikamo v te boje, ki da nas nič ne brigajo!!

Politični pregled.

TRST, 22. avgusta 1900.

K položaju. O namerjani akciji vlade je izvedel »Podžupan«: Najprej bo dr. Körber skušal uplivati na voditelje strank in jih omehčati. Ako se mu to posreči, bodo sklicane nove češko-nemške konference, ki naj rešijo najnujnejše vprašanje: vprašanje jezikovne ravnopravnosti v deželah čeških. Za slučaj pa, da se voditelji strank pokažejo nedolgovoljni, potem pride na vrsto posebno sredstvo, od katerega za gotovo pričakujejo zboljšanja.

Vso akcijo vzame cesar v svojo roko. Cesar pokliče k sebi voditelje obeh

taborov, da jih dovede do prijenljivosti. In potem še le, ako bi tudi to sredstvo ne pomagalo, pride razpuščenje zbornice in nove volitve. Ni pa še gotovo, da-li se pozovejo deželni zbori, naj izvrše volitve v državni zbor, ali pa se oktroira nov volilni red. Ministerski svet se že bavi s predlogi ministerskega predsednika, kako naj se postopa, da bo parlament zopet začel delovati, ne da bi trebalo vladati ni proti Nemeem ni proti Čehom.

Pravda proti anarhistu Bresciju. Morilec kralja Humberta si je izvolil socialističnega poslanca, odvetnika Turati, za svojega branitelja. Dne 20. t. m. je Turati obiskal Brescijo, a kakor javljajo iz Rima, še ni gotovo, da-li prevzame Turati brambo Brescijevo. Prijatelji in somišljeniki Turati niso v tem oziru edini; nekateri so za to, da bi branil morileca, drugi niso. Bresci zahteva, da se pravda odgodi ter hoče, da se zasliši cela vrsta prič, celo v Ameriki. (Zadnje vesti javljajo, da je Turati odklonil braniteljstvo).

K dogodkom v Kitaju. Tudi danes ni nobene gotovosti, da-li je cesarski dvor kitajski še v Pekingu ali ne. Kitajski viri trdijo, da je dvor zapustil glavno mesto in da cesar, cesarica-udova, ki je potegnila na se vso oblast, ter princ Tuan, ta glavni provzročitelj vseh grozodejstev, skriti nekje 60 milj daleč od Pekinga. Poznavatelji kitajske navihanosti in lažljivosti pa menijo, da te vesti se širijo baš zato, ker je cesarska dvor še v Pekingu. Časopisi vseh narodov soglašajo v tem, da provzročitelje grozovitosti — naj se to tudi visoke osebe — treba kaznovati eksemplarično.

Amerikanski poslanik v Pekingu je zadržil v pogovoru z nekim novinarjem, da so Kitajci na predvečer prihoda mednarodnih čet zopet začeli obstreljati angleško poslatništvo in da so mednarodne čete prišle le en dan kasneje, da bi bilo — prepozno, vse bi bili Kitajci pomorili. Iz Tienčina in Šangaja pa poročajo, da tam so v velikih skrbah za mednarodne čete v Kitaju, kajti na potu v Peking se pojavljajo velike mase kitajskega vojaštva. No, pomirljivo je to, da so — kakor uče skušnje zadnjih dni — kitajski vojniki hitro demoralizirani, čim vidijo, da jih nasprotniki nadkriljuje po svoji vojaški spretnosti. —

Tržaške vesti.

Odbor političnega društva »Edinost« bo imel v petek zvečer ob 7. uri in pol svojo sejo.

Pritožba in želja. Prejeli smo in objavljamo:

Na željo mnogih rodoljubov prosim Vas, gospod urednik, da bi nekoliko pojasnili sledečo zadevo. Znano je tudi Vam, kako se je po naših veseliceh razširilo beračenje, da že predsedava vsakomur. Posebno se to vrši z razprodajanjem ali boljše rečeno z vsiljevanjem razglednic raznih podjetij. To na vse zadnje ne bi bilo nič slabega, ako bi vselej vedeli, v kateri namen je odločen čisti dobiček. Mi ne mislimo slabo o nikomur, ali ljudstvo je že tako, da si rado slabo misli in ugiblje, da-li nima kak posamičnik kaj dobička od tega.

Nadalje bi bilo naše mnenje to, da naj bi se slovenske razglednice razprodajale izključno le na korist družbe sv. Cirila in Metoda, katera potrebuje splošne podpore v velikih meri. Tako se je godilo v prejšnjih letih. Izjema naj bi bila n. pr. le o kaki nesreči, ko treba nujno pomagati.

Še nekaj mi je na sren, ko govorim o podpiranju družbe sv. Cirila in Metoda. Sedaj imamo za prirejanje veselice jedini prostor, ki nam ga nudi podružnica te družbe. O krčmarjenju na veseliceh je čuti marsikatero pritožbo o nedostatkih. Pa to ne spada sem. Neka druga želja je, ki sem jo hotel izraziti. Družba mora plačevati najemščino za vrt. Pravico bi imela torej do kakega haska od krčmarjenja na vrtu. Ali ga ima?! In če ga nima: ali bi se moglo urediti tako, da bi ga imela, bodisi na ta ali oni način?! Kako je stvar torej?! (Mi ne moremo ničesar odgovoriti in prepuščamo besedo onim, ki so poklicani, da dajo pojasnilo. Op. Ur.)

Zvonovi za pravoslavno cerkev. Od sv. Ivana nam pišejo, da so danes zjutraj ob 8. uri iz tamošnje livarne peljali zvonove za pravoslavno cerkev.

Slavnemu poštnemu ravnateljstvu na znanje. Pišejo nam: Dne 13. t. m. sem pisal pismo v Krajno vas na Krasu, oddaljeno

od Trsta le 3 ure. Pošta je v Dutovljah. Na naslovu sem še dodal opazko, da je pismo nujno. Vendar je adresat dobil pismo še le 16. t. m., torej po treh dneh. Prosim slavno ravnateljstvo, da bi s primernimi spremembami blagoizvolilo za bodoče preprečiti take nedostatke, ki morejo v gotovih slučajih provzročiti nevšečnih posledice.

Popravek. V pol. vesti, priobčeni v včerajšnjem izdanju pod zaglavjem »Halbasien«, v predzadnjem odstavku, se je unil neljub lapsus calami, katerega treba popraviti. Čitati je treba tam, da smo glede ljudskega šolstva nekoliko na boljšem v vztočni Istri, ne pa v zapadni, kakor stoji v gori omenjeni notici.

Kje je gostilna obrtniškega društva pri sv. Ani? V nedeljo sem bil pri sv. Ani. Hotel sem iti v gostilno obrtniškega društva, pa sem moral vprašati po njej, ker sta tam dve gostilni in obe brez napisov. Mislim sem, da sem samo jaz brez nosa, da ne zavohom, kje so naši in kje je naše, pa domov grede potolažila sta me dva gospoda pred pokopališčem, ki sta me vprašala: »Kje pa je pri sv. Ani društvena gostilna?« Ej, Lojze, mnogo se brigaj za vašo gostilno, pa table in Cirilovih užigalic še jej nisi priskrbel!

Z naših sodišč. Včeraj sta bila na tuk. deželnem sodišči obsojena: 22-letni krmar Adolf Pupo iz Slarina zaradi tatvine na tri mesece poostrene težke ječe in 27-letni Lovrene Petersky zaradi hudodelstva težke telesne poškodbe v 8 mesecev poostrene težke ječe. Poslednji je dne 22. junija nekega Antona Franco udaril s polenom dvakrat po glavi ter ga o tem težko poškodoval.

Khedive Abbas se je včeraj predpoludne pripeljal z brzovlakom incognito iz Budimpešte v Trst, a ob dveh popoldne je odpohtoval z Lloydovim parnikom »Habsburg« v Patras.

Izlet in veselica pevskega oruštva »Slava«. Dne 15. t. m. je (kakor je bilo objavljeno v »Edinosti«) priredilo pevsko društvo »Slava« iz Sv. Marije Magdalene izlet v Rojan, kjer je imelo na vrtu »Pri zlati kron« lepo domačo veselico.

Peveev je bilo nad 50, in to niso figuranti, kakor jih ima nekaj vsako društvo, ampak to so sami izveščani slavčki! Prostrani vrt je bil poln občinstva, ki je frenetično aplavdiralo vsakemu posameznemu pevskega komadu.

Vse pevske točke (in teh je bilo mnogo) so se proizvajale precizno. Elektrizirali so nas pa z veliko in težko skladbo »Cigani« in ljudstvo je hotelo, naj se ponavljajo na vsaki način. Solista sta nvaževala opomin »Edinosti« ter pela mnogo bolj z občutkom, nego o predzadnjem nastopu.

Gospod profesor Kleimayer je napil vrli »Slavi« ter obžaloval, da ni navzočih inteligentnejših krogov rojanskih — kakor tudi tržaških ne (glede inteligence iz mesta) treba izjaviti, da ista nit mislila ni, da se bo koncert vršil ob toli nestanovitnem vremenu, kakor je bilo isto popoldne.)

Po odmoru je predsednik »Slave«, gosp. Anton Miklavc, spregovoril par besed. Obžaloval je odsotnost domačega pevskega društva »Zarja« ter povdarjal, da »Slava« ne išče osebnosti, ampak, da ista dela le za sveto narodno stvar.

Pozneje je prijel domače odpadnike ter jih rotil, naj se ne družijo se sovragi slovanstva in naj rajši pristopijo v kolo narodnjakov, oziroma, ako so isti peveci, naj bi se združili z vrlo »Zarjo«, ki je narodna trdnjava v Rojanu.

Njegova izvajanja so pa kulminirala v menenju, da se mi ne smemo izogibati nasprotnikov, ampak da moramo srčno med nje ter skušati po osebni dotiki ublažiti jih in pridobiti za našo stvar. Zato je obžaloval, da ni prišla »Zarja«, in to baje iz vzroka, ker bi utegnili biti navzoči tudi kaki eikorijaši.

Okolo 9. in pol ure je gosp. gostilničar dal prižgati krasno kolo v bengaličnem svitu v narodnih barvah, na katerem je bil napis: »Živelo pevsko društvo »Slava«!

»Slavaši« so zapeli še prekrasno svojo himno, s katero je bila zaključena veselica.

Ker je začelo deževati, se je vse navzoče občinstvo s peveci vred preselilo v notranje prostore gostilne, kjer se je vršila slobodna zabava. Ako abstrahujemo od označenega nesporazumljenja, ki je provzročilo, da ni prišlo tudi ugledno in velezaslužno društvo »Zarja«, moramo priznati, da je bil koncert »Slave« v Rojanu lepa narodna slavnost.

Nekdo.

Nesreče v ladijišču sv. Marka. Včeraj predpoludne je padla v tehničnem zavodu pri sv. Marku na mehanika Antona Kristofa in Ivana Panfilijskega, ki sta montirala na neki novi ladiji, težka os, ki ju je ranila smrtno. Kristof je umrl, ko so ga spravljali v bolnišnico; Panfilijski pa, ki je imel več kosti zlomljenih, je umrl ob 2. uri popoldne v bolnišnici.

V istem zavodu je padel neki oder na Ivana Pignolija, ki je barval ladijo »Habsburg« ter mu prebil lobanjo. Težko ranjenega so ga spravili v bolnišnico.

Aretiranje. Policijski oficijal Schabl je včeraj jutro aretiral tukaj 25-letnega Artura Tomaja, ki je bil zbežal iz ječe v Sirakuzi, kjer so ga zaradi nekega zločina proti pravosti obsodili v 2 in polletno ječo.

Povožen. Dinar Andrej Šic iz ulice Istria št. 209 je prišel včeraj na stari mitnici pod voz, ki ga je povozil in težko poškodoval. Šica so spravili v bolnišnico.

Odložen otrok. V ulici Scoglio, nasproti »kampanji« Mangazzi, so danes zjutraj neki okoličani našli v cestnem potoku truplo še le rojenega otroka možkega spola. Poklicani zdravnik je izjavil, da je bil otrok živ rojen in da je bil morda tudi živ odložen, da ga je pa voda zadušila, ki se je nabrala vsled dežja. Neka žena je odnesla truplece v mrtvašnico pri sv. Justu. Oblasti zasledujejo doslej neznanu zločinko. Po nekih znamenjih je soditi, da je bil otrok prinešen iz mesta, kajti ob začetku ulice Scoglio so našli na zidu tapet. Tu je nesrečnica brzkone počivala, predno je izvršila zločin.

Dražbe premičnin. V četrtek, dne 23. avgusta ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici Riborgo št. 13, hišna oprava; v ulici Molino Grande št. 11, hišna oprava; v ulici Sette Fontane št. 11, oprema mesnice; v Šklednju št. 4, prešič; na trgu Caserma št. 2, tiskarniški stroj; v ulici Montecucco št. 7, hišna oprava; v ulici Geppa št. 2, hišna oprava; v ulici Bastione št. 1, hišna oprava in mizarsko orodje.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 21.3., ob 2. uri popoldne 26.2. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 759.9 — Danes plima ob 8.48 predp. in ob 7.38 pop.; oseka ob 2.8 predpoludne in ob 1.58 popoldne.

Domača zabava. ki jo prirede naši diletanti goslarji, dne 26. t. m. obeta biti zanimiva, ker je meščanstvo pripravljeno podpirati te vrle mladeniče, ki so pokazali resno voljo, da se kaj naučijo v korist in čast naroda našega.

Posebni vabil se ne bo razpošiljalo, ker je že s tombolo mnogo stroškov.

Mi moramo priporočati to veselico že za to, ker vemo, da se eventuelni prebitek obrne v nakup boljših instrumentov in v polnjenje istih.

Konsumnim in obrtniškim društvom v Trstu in okolici v prevdarek. V Trstu in okolici jo 9 konsumnih in obrtniških društev. Vsa ta društva izvršujejo gostilničarsko obrt ter dajejo svojim udom deležem primerna posojila. Po bilaneah sklepam, da se ta društva dobro vedejo; ali denar, kolikor ga preostaja, se ne nalaga koristonosno. Zato predlagam: vsa ta društva naj se zvežejo; a ta zveza-centralka naj ustanovi v Trstu veliko gostilno, ki bo odgovarjala vsem potrebam in vsem stanovom. Osrednji odbor bi imel tudi nalogo, pregledavati in pravilno sestavljati posamičnim društvom bilance, ki dela marsikomu grozno preglavico.

V prihodnjih odborovih sejah prevdarite moj predlog ter mi svoja menenja in sklepe naznanite pismeno ali osebno po predsedniških, da se čim preje lotimo dela.

F. Rákus.

Slovansko pevsko društvo» v Trstu daje na znanje, da radi slavlja razviti nove društvene zastave pevskega društva »Nabrežina« v Nabrežini dne 8. septembra t. l., odloži svoj že pred več časom objavljeni in na ta dan določeni izlet v Sušak in na Trsat na prihodnje leto in sicer za »binkoštno praznike 1901.«

Društvo se pridruži drugim bratskim društvom ter se udeleži korporativno slavlja v Nabrežini.

Vesti iz ostale Primorske.

× Iz Istre nam pišejo: Že dolgo me ni kakov spis tako razvel, kakor me je no-

tica, objavljena v »Edinosti« od dne 7. avgusta pod naslovom »Tudi na Kranjskem imajo laški signori somišljenikov«. Res, v srec mora boleti vsakega rodoljuba, ako čuje, da je še kje po Slovenskem le jedna sama duša, ki nima zmisla za tužni položaj naših istrskih trpinov in da nima sočutja z nami, ki smo — lahko rečemo — pravi mučeniki!! Ali nad vse žalostno je in sili človeka skoro v obup, ko vidi, da je še kdo med Slovenci, ki se mu vidi prav in opravičeno, kakor istrska signoria postopajo s slovenskim ljudstvom, to slovansko rajo. Oni odličnjak na Kranjskem, ki se postavlja na stališče oligarhije, ki ljudstvu odreja izobraževalna sredstva, ki mu noče dajati šol in bi mu najraje še zaprla vse obstoječe, takov mož je res žalostna prikazen... No, mi v Istri imamo slučajev, ki pričajo o žalostnem dejstvu, da od tam, od kjer bi smeli pričakovati kruha, včasih dobivamo kamenja, oziroma mesto tolažbe in vspodbuje — žaljenje in zasramovanje. Vzlasti v nekatere kraje okraja koperskega prihaja rojakov s Krasa in iz drugih slovenskih krajev. Mnogi so nam v podporo, to moramo priznati; ali je med njimi tudi takih, o katerih smemo reči, da bi bilo bolje, da se niso rodili, nego da so prišli na Jadransko obal — pomnoževati vrste naših nasprotnikov. Ti ljudje nimajo za naše slovensko ljudstvo drugega, nego sramotenje in se vedejo, kakor da so prišli iz Italije. Slovenci so, žene so jim Slovenke, pa občujejo v družini le laški. Seveda je to laščina, da Bog pomagaj! Osobito pa nas zasramujejo, ker čitamo slovenske liste!! Ves svoj gnev izlivajo tudi na »farje«, seveda zato, ker vidijo duhovnike na čelu narodnega gibanja!

Mi pozdravljamo po bratski vsakega rojaka, ki je došel k nam iz katerega-koli slovenskega kraja in hvaležni smo mu iz srea, ako z dobrimi izgledi prednjači našemu zapuščenemu ljudstvu, ali pred takimi, ki le pomnožujejo vrste naših nasprotnikov in nimajo za nas drugega, nego sovražstvo — pred takimi: obvaruj nas o Gospod!

Istran.
× Iz Devina. Tukajšnji rodoljubi so si osnovali bralno-pevsko društvo. Pravila se odposljo v potrjenje na merodajno mesto. Bog živi naprednjake!

× Bralno društvo v Bujah priredi v nedeljo dne 26. t. m. v znanih zaprtih prostorih gospe Vincence Terpin v Kasovljah veliko veselico (na kateri bo sodeloval tudi vrli »Goriški Sokol«), s sledečim programom: Prolog. Petje, tamburanje, telovadne vaje (»Gor. Sokol«) Šaloigra. (Dva gospoda pa jeden sluga). Začetek veselice točno ob 4. uri popoldne. Vstopnina k »besedi« 30 nvč., sedeži po 10 nvč. Vstopnina k plesu do 11. ure 2 K, po najnižjih še K. Beseda se bode vršila hitro, tako, da začne ples že ob 6. uri. Udeležba na veselici bo, kakor je čuti, od vseh strani obilna. Udeležijo se je različna društva, kakor »Prvaški Sokol«, »Šturski tamburaši« itd.; nekatera dojdejo tudi s svojimi zastavami. Da bode udeležba čim večja in da nekateri nasprotniki ostanejo osramočeni, vabi na obilen obisk

ODBOR.
× Gospodarska zadruga v Materiji vabi na svoj XV. redni občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo, dne 9. septembra ob 2. uri popoldne v prostorih gospoda Zupančiča v Materiji. Dnevni red: 1. Uplačevanje letnih donoskov. 2. Poročilo predsedništva. 3. Poročilo blagajništva. 4. Splošna naznanila in predlogi. 5. Volitev novega odbornika. 6. Srečkanje na dobitke različnega orodja in semena.

Srečkanja se more udeležiti le, kdor je letne doneske uplačal sam ali po odposlaneu. Tik pred zborovanjem se ne bodo sprejemali novi udeje.

× Društvo »Kraše« v Skopem naznanja: Radi patrijotične slavnosti, ki bo v Sežani dne 26. t. m., je odložilo bralno društvo »Kraše« v Skopem svojo veselico, določeno za isti dan, na nedeljo 2. septembra.

Vesti iz Kranjske.

* Umrli je predvčeraj opoludne na Bledu g. dr. Lucijan Ivanović Humecky, odvetnik v Samboru v Galiciji. Pokojnik je prišel na Bled, da bi si utrdil zdravje ter se je kot poznan slovanski oziroma maloruski rodoljub udeležil Slomšekove slavnosti na Ponikvi. Na povratku pa se mu je udrila kri; ves slaboten je došel nazaj na Bled, kjer ga je previdel s sv. zakramenti njegov brat Julijan,

malorusko-katoliški župnik v Daljavi blizo Drohobiča. Truplo umrlega prepeljejo v Lvov.

* Nemški nacionalci v Ljubljani so porabili razsvetljavo povodom cesarjeve 70-letnice v to, da so priredili klaverno demonstracijo. Mej razsvetljavo je bilo namreč ponekod videti nekaj zastavic in balončkov v frankfurtarskih barvah. No, to pa le v varnih zavetjih in kotih, ker so pač vedeli, da bi se sicer njih zastavicam in balončkom slaba godila. Neki živinozdravnik je razobesil z okna dve frankfurtarici, katere pa je dal župan Hribar po policijskem komisarju takoj odstraniti. Dotičnik se je izgovarjal, da je zastavi razobesil njegov sin brez njega vednosti!

* Dva samomora sta se izvršila včeraj v Ljubljani. Ob 7. uri zjutraj se je ustrelil topničarski nadporočnik Stanislav Lukan, ki je bil umobolen in je bil že dvakrat v blaznici. Sedaj je prišel iz Zagreba na obisk k bratu Frideriku v Ljubljani; včeraj se je ondi zaprl v sobo in potem ustrelil v sence. Glavo mu je vso razneslo. — Opoludne pa se je ustrelil v neki gostilni na Dunajski cesti Maks Rabel iz Halle. Samomorilec je bil vrtnarski pomočnik, star 34 let. Krogla mu je prodrla sree in je bil takoj mrtev.

* Razširjenje ljubljanske sloverske nižje drž. gimnazije v višjo je gotova stvar in se bo počeniš z letošnjim šolskim letom odvarjal vsako leto po en višji razred. Dosedanja višja gimnazija se bo v bodoče imenovala: I. državna gimnazija, dosedanja nižja pa II. državna gimnazija. Profesor Vinc. Borštnik je s prve premeščen na drugo.

* Graščino »Rožnik« v Ljubljani pod Rožnikom, dosedaj last bratov Sevnik, je kupil ljubljanski gostilničar g. Čonček, ki otvori ondi kavarno in restavracijo.

Razne vesti.

Šah Perzijski pride dne 18. ali 19. septembra na Dunaj ter ostane tamkaj štiri dni kakor gost našega cesarja.

Dar carjev kraljici Dragi. Car Nikolaj je poslal srbski kraljici dragocen koljé z briljanti, smaragdi in drugim zlahtnim kamenjem.

Grofica Štefaniya Lonyay. Kraljica Viktorija je povabila dne 16. t. m. grofico Lonyay v Osborne na zajuterk. O tej priliki je poslednja predstavila angleški kraljici svojega soproga.

Lov na tigre. Iz Lugana javljajo: Predvčerajšnjim so iz tukajšnje menažerije zbežali štirje bengalski tigri. Kmalu je pričel obupen lov na zverine; dva tigra so ustrelili, in sicer enega z revolverjem. Ostala tigrina sta divjala po javnem vrtu proti gledališču »Eden«, kjer je eden njih skočil nekemu konju na vrat. Meščanstvo je priteklo s puškami, a v tem so že uslužbeni menažerije polovili tigrina z zanjkami.

«Ah, še en »Poljub« predno odhajam!» Ta stavek je imel za neko lady v Londonu in še bolj za nekega komija istotam usodne posledice. Napominana dama je prišla namreč nedavno v neko londonsko prodajalnico godbenega orodja, kjer je zahtevala neki instrument. Komi jej je uljudno postregel in ona je točno plačala račun. Zunaj jo je čakal voz. Že je hotela zopet sesti vanj, kar se je nečesa spomnila ter se hitro vrnila zopet v trgovino. «Ah», je rekla trgovskemu pomočniku, «še en »Poljub«, predno se odpeljem!» Mladi mož je začuden pogledal lepo odjemalko, ugibal jedno sekundo, potem pa jo je objel ter jej pritisnil vroč poljub na lice. Na to so sledili klici na pomoč od strani grofice, ki so povzročili takojšen dohod šefa, ki je nesrečnega komija nemudoma postavil pred vrata. Vse to je bilo čim enega trenutka. No, stvar pa še ni bila s tem končana, kajti grofica je vložila tožbo proti nasilnemu komiju. Ta pa se je na razpravi tako dobro branil, da je bil popolnoma oproščen. «Vraga», je dejal mladi mož, «kaj sem jaz vedel, da gre samo za en godbeni komad!»

Svojim delavcem je pokojni vele-industrijalec Emil vitez Škoda v Plznu zapustil 80.000 goldinarjev. Iz tega zaklada bodo delavci, ki so se postarali v podjetju Škode, dobivali podpore v dobi, ko ne bodo mogli delati. Lepšega spomenika si pokojnik ni mogel postaviti.

Dragi jajci. Nedavno je bilo Londonu na javni dražbi prodano jajce neke izumrle ptice za — 8000 kron. To jajce je največje, kar se jih je ohranilo od one tice. Drugo

manje jajce je nekdo kupil za 4500 kron. Ta tica je bila neka vrst jastreba in svoj čas živela v Severnem morju. Visoka je bila kakor dva metra, nespretna, kratkih peroti in čudnih oblik, nekaj med pticami in živalmi živčimi v vodah. Zadnje nje bivališče so bili severni otoki kjer so se leta 1844 izlegli zadnji mladiči. Te tice so zlegle samo po jedno tako jajce, od katerih jih je sedaj še kakih 70 v raznih zbirkah in muzejih.

Dragocena stara knjiga. Gašpar Agassy, učitelj angleščine na Dunaju je našel v neki angleški slovnic, ki jo je kupil pri nekem prodajalcu starih knjig, — tisočak. Poštenjak je prijavil stvar policiji ter naložil denar v hranilnico.

Dosedaj se še ni zglašil lastnik.

Brzjojavna poročila.

Iz diplomatskih krogov.

DUNAJ 22. (K. B.) Avstro-ogrski poslanik v Berlinu, pl. Szögyeny, je prispel semkaj.

Knez bolgarski na Nemškem.

WILHELMSHÖHE 21. (K. B.) Knez Ferdinand Bolgarski se je danes pripeljal semkaj ter bil na zajuterku pri cesarju in cesarici.

O kralju Viktorju Emanuelu.

RIM 21. (K. B.) Pravijo, da dobijo te dni posebna odposlanstva ukaz, da uradoma naznanijo inozemskim vladarjem spremembo na italijanskem prestolu.

Vojna v južni Afriki.

REKA 21. (K. B.) Angleški parnik »Suffolk« je prispel danes semkaj, da ukrea 1000 konj, namenjenih za južno Afriko.

PRETORIJA 21. (K. B.) Reuter javlja: General Paget se je včeraj bil z zadnjo stražo združenih čet Dewetovih in Delareyevih.

CAPSTADT 21. (K. B.) Reuter javlja: General Paget in Baden Powell korakata ob železnici proti Pietersburgu na severu. O nekem rekonoseiranju je bilo 31 vojakov iz čete polkovnika Sitwella ranjenih.

Ustaja na Kitajskem.

DUNAJ 21. (K. B.) Glasom brzjojavne vesti je ces. ladja »Zenta« prispela dne 20. t. m. iz Čifua v Taku. Na krovu vse zdravo.

LONDON 21. (K. B.) Petrograjski dopisnik lista »Times« javlja iz dobro obveščene vira, da se Rusija in Kitajsko o mandžurskem vprašanju pogajata posebej. Edino le nad pogodbenim pristaniščem Niutšvang vihra ruska zastava. Dne 13. t. m. so imenovali ruskega konzula v Niutšvangu civilnim upraviteljem in zastopnika ruske banke asistentom v carinski upravi.

WASHINGTON 20. (K. B.) Tuk. Japonsko poslaništvo je prejelo brzjojavko iz Tokija z dne 19. t. m.: Ko so zvezne čete udrle v Peking, so se kitajski vojaki umaknili v cesarsko mesto, kjer so ostali. Japonski oddelek je dobil ukaz, da straži cesarsko palačo; Japonci so naleteli na hud odpor. Boj še ni prenehal. Glavni stan japonske vojske se nahaja v japonskem poslaništvu. Japonska devizija je iz večine nastanjena v vaseh izven Antigmena.

SHANGHAI 20. (K. B.) »Reuter« javlja: Glasom kitajskih virov so obglavili še tri druge visoke uradnike, in sicer: Hsü-tunga, predsednika civilne uprave, Lishana, ministra cesarskega doma, in Yi-Lieu-Yüana, členu tsung-li-yamena. Prva dva sta bila tujcem sovražna, poslednji jim je bil prijazen. Princ Tsing je ujel generala Yunglu-a. Cesar in cesarica vdova se nahajata kakih 60 milj od Pekinga proti zapadu, kjer je čuva priate Tuan. Li-Hung-Čang odpotuje te dni proti severu.

CARIGRAD 22. (K. B.) Sultan je izrazil berolinskemu kabinetu svoje zadovoljstvo, da so se zvezne čete polastile Pekinga, da so rešeni poslaniki, kakor tudi o vseh politike cesarja Viljela o kitajskem vprašanju sploh.

LONDON 22. (K. B.) List »Times« javlja včeraj iz Hongkonga: Vodja »črnih zastav« Linyi se bliza s 3500 možmi Pekingu. Na vsem potu je dal nabijati hujskajoče lepake ter uničevati lastnino misijonarjev, o čemer so mu pomagali domačini.

Glasom brzjojavke lista »Daily Mail« iz Shanghaia z včerajšnjega dne je navstal hud boj, ko so zvezne čete udirale v zunanje mesto pekingsko. Končno so Evropejci napravili vrzel v obzidje svetega mesta ter vzeli isto v naskoku. 4000 dobro oboroženih kitajskih kristijanov je delalo zvez-

nim četam znatne usluge, zlasti vsled tega, ker so jim znane krajevne razmere. Sedaj vihrajo nad cesarsko palačo zastave zveznih čet. Boj po ulicah še ni prenehal. Kitajci se še vedno upirajo trdovratno.

Romuni in Bolgari.

BUKAREŠTA 21. (O. B.) »Agence Roumaine« javlja: V odgovoru na drugo noto romunske vlade se bolgarska vlada izjavlja spravljivejša, da je naložila državnemu pravdnistvu zasledovanje zaradi izsilitev nasproti romunskim podanikom v Sredu in zaradi napada na Kradšo. Bolgarski minister za vnanje stvari dostavlja, da je bolgarska vlada vedno vse storila, da bi vzdržala prijateljsko razmerje z Romunijo.

Trgovina in promet.

Uvod v nauk o trgovini.

II. del.

Trgovina z blagom.

Tretji oddelek.

Določanje količine v trgovini z blagom.

(Dalje.)

Angleško morsko miljo (Sea Mile, Geographical Mile) so sprejeli vsi narodi, ki se bavijo s parobrodstvom po morju. Ista znaša 6085.898 feet-ov (angleških čevljev) = 1854.965 m. 60 takih milj znaša eno stopinjo ravnika. Tudi ladijsko tona (angl. Register Ton) smo sprejeli od Angležev; ista ima 100 kubičnih feetov = 2.832 m³ (1 m³ = 0.353 Register Tons). S to tona določamo prostor skladišč na ladjah.

Na Nemškem je še vedno v rabi funt stare carinske zveze = 500 g.

Zakonske, oziroma uradne določbe in predpise o meroskustvu in dodatnih meroskusih glede mer in tež, ki so v javnem prometu ter o krajnopolicijskem nadzorovanju istih, ki ima preprečiti prevare s krivimi merami in težami, kakor tudi kazenske določbe za prestopke te vrste, nahajamo v Avstriji v meroskusnem redu (drž. zak. št. 171 iz leta 1872.), kateremu je bilo pozneje dodanih več dodatnih ukazov trgovinskega ministerstva.

Od mer v deželah, ki še niso sprejele meterskega sestava, si zapomnimo:

V veliki Britaniji, severni Ameriki in Avstraliji: dolgostne mere: 1 Imperial Yard à 3 feet (čevljev) à 12 Inches (palec) = 0.914 m. Suhe mere: 1 Imperial Quarter = 8 Bushels à 8 Gallons = 290.789 l. Tekočinske mere: 1 Galon à 4 Quarts = 4.544 l. Trgovinska teža (Avoir-dupois-teža) 1 Hundredweight à 4 Quarters à 28 Pounds = 50.8024 kg. 1 Pound (funt) = 16 Ounces à 16 Drams = 453.593 g. 1 tona = 20 Hundredweights (Cwts, centov). Troy-teža za zlato, srebro, biserje in zlahtno kamenje: 1 funt à 12 unc (oz.) à 20 Pennyweights (dwts.) à 24 Grains (grs.) = 373.242 g.

Na Ruskem: dolgostne mere: 1 aršin à 16 veršok-ov = 0.711 m. Suhe mere: 1 četvert à 8 četverik-ov = 209.9 l. Tekočinske mere: 1 vedro à 10 kružek (kružka) = 12.299 l. 40 veder = 1 bočka (tona). Trgovinska teža: Ruski funt à 96 solotnik-ov à 96 doli = 409.512 g. 40 funtov je 1 pud, 10 pudov = 1 berkovec (pomorski funt), 12 berkovec = 1 tona.

Avstrijski kreditni zavod.

Bilanca avstrijskega kreditnega zavoda za prvo polletje 1900 izkazuje čisti dobiček v znesku 6,036.718 kron.

Proti kašlju,
gribovju, hripavosti, upadanju glasu, kataru itd.
zahtevajte vedno

Prendinijeve pastilje

Čudovit učinek pri peclih, govornikih, prepovednikih, učiteljih itd.
Dobivajo se v skatljicah v Prendinijevi lekarni v Trstu in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah kakor tudi po celi Evropi.

OBUVALA!

PEPI KRAŠEVEC

pri cerkvi sv. Petra (Piazza Rosario pod ljudsko šolo)

prilporeča svojo

bogato zalogo raznovrstnega obuvala za gospode, gospe in otroke

Poštarne naročbe se izvrše v tistem dnevu. Odpošiljatev je poštne prost.

Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter izvršuje iste z največjo natančnostjo in točnostjo po konkurenčnih cenah.

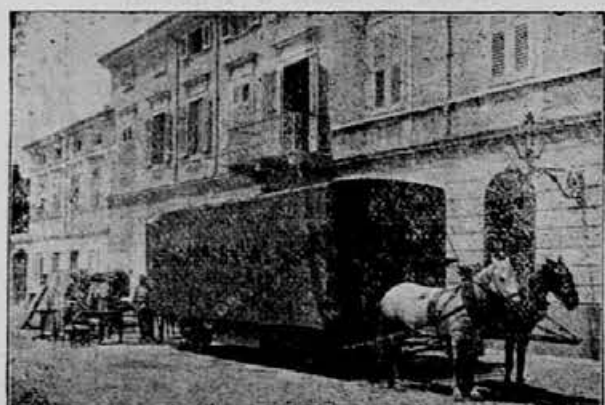
Za mnogobrojne naročbe se prilporeča

Josip Stantič

čevlj. mojster

Fran Wilhelm^{ov}
odvajajoči čaj
 od
Frana Wilhelm
 lekarnarja v Neunkirchen
 (Spodnja Avstrija).

Se dobiva v vseh lekarnah v zavrtku po 1 gld. av. velj.

Spedicijska poslovnica
Gašpar Hvalič
 v Gorici v ulici Morelli št. 12.
 se toplo priporoča Slovincem v mestu in na deželi za prevažanje vsakovrstnega blaga in pohištva v vse kraje.

Nov zaprt voz za prevažanje.
 Dostavljanje nepoškodovanega blaga se zagotavlja

Nikaka skrivnost ni več,
 da si napravi vsakdo doma sam brez vsake priprave in težave najfineje likerje po francoskem sistemu s pomočjo ekstraktov, ki stanejo za po 5 litrov likerjev: Tropinovec, Absint, Vermut, Ruski pelinovec, Češki liker, Kimel po 80 kr.; Slivovec, Rum, Česnjevec, Alaš, Alpski liker po 85 kr. in Konjak, Benediktinec, Chartreuse, Pilzenski liker po 95 kr. Razpošiljam proti predplačilu v znamkah ali poštno nakaznico; po poštne povzetju 10 kr. več. Vsaki pošiljki pridenem navodilo kako se napravi liker. Preprodajalec, če naročijo več blaga, se cene mnogo znižajo.

Anton Rukavina
 TRST - Via Belvedere št. 23. - TRST

150 gld.
 išče mašinist na posodo; vrne 200 gld. Dobro jamstvo. Ponudbe pod: »200« na upravo »Edinosti«.

Dva dijaka
 sprejme slovenska družina v popolno oskrbovanje. Domači sin vstopi v 3. razred gimnazije. Poizve se v ulici Molin piccolo št. 7 II. nadstropje.

FILIJALKA
BANKE UNION
 V TRSTU

e peča z vsemi bančnimi in menjalnimi posli, kakor:

a) Vsprejema uplačila na tekoči račun ter jih brestuje:

Vrednostne papirje:
 po 2% proti 20 dnevnim odpovedi
 - 2% " " 12 " " " "
 - 3% " " 4 mesečni " "
 - 3% " " 8 " " " "
 - 3% " " 1 letni " "

Napoleone:
 po 2% proti 20 dnevnim odpovedi
 - 2% " " 40 " " " "
 - 2% " " 3 mesečni " "
 - 3% " " 6 " " " "

Tako obrestovanje pisem o uplačilih velja od 25 oziroma 2. avgusta naprej.

b) Za giro-conto daje 2% do vsakega zneska: izplačuje se do 20.000 gld. a cheque; za večje zneske treba avizo pred popoldansko borzo. Potrdila se dajajo v posebni uročni knjižici.

c) Zaraduna se za vsako uplačilo obresti od dne uplačila in naj se je to zgodilo katero si bode uradnih ur. Sprejema za svoje conto-currentiste, inkase in račune na tukajšnjem trgu, menjice za Trst, Dunaj, Budimpešto in v drugih glavnih mestih; jim izdaja nakaznice za ta mesta ter jim shranjuje vrednostne papirje brezplačno.

d) Izdaja vrednice neapeljske banke, plačljive pri vseh svojih zastopnikih.

e) Kupuje in prodaja vsakovrstne vrednostne papirje ter iztirjava nakaznice, menjice in kupone proti primerni proviziji.

Mala oznanila.
 Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah. Za enkratno insercijo se plača po 1 nvč. za besedo; za večkratno insercijo pa se cena primerno zniža. Oglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo po 10 gld. ter se plačujejo v četrtletnih anticipatnih obrokih. Najmanjša objava 30 nvč.

V Trstu.

Zaloga likerjev v sodčih in buteljkah.
Perhauc Jakob ulica Acquedotto 8
 Zaloga vsakovrstnih vin in buteljk. Postrežba točna, cene zmerne.

Krème.
Potočnik Fran ima gostilno v ulici Ireneo št. 2., toči istrsko, dalmatinsko in belo vipavsko vino ter Steinfeldsko pivo vsaki čas mrzle jedi. Odprto vedno do polnoči.

Obuvala.
Rehar Peter ulica Riborgo št. 25. Velika zaloga in delavnica vsakovrstnega obuvala po naročbi.

Pekarne in sladčičarne.

H. Stibiel Piazzetta S. Giacomo št. 3 (Corso) filijalka ulica Riborgo 15. ima veliko pekarno in sladčičarno. Vedna zaloga vsakovrstnih tort, krokandov, konfetov, raznovrstnih sladčič v kosih in v škatljicah, finih biškotov, različnih likerjev in vin v buteljkah za poroke, birme, krste in druge slavnostne prilike. Vsakovrsten, vsak dan večkrat pečen fin in naveden kruh se razpošilja po pogodbi in naročilo franko na dom in trgovcem v razprodajo.

Jak. Perhauc Ulica Stadion št. 20, pekarna in sladčičarna, svež kruh večkrat na dan, prodaja moke. Vsprejema tudi domači kruh v pecivo. Postrežba točna.

Kavarne.
Anton Šorli priporoča svoji kavarni »Commercio« in »Tedesco« ki sta shajališči Slovincem. Na razpolago so vsi slovenski in mnogi drugi časniki.

Trgovci.
Fran Hitty Ulica Barriera vecchia št. 13 prodajalnica vsakovrstnega manufakturnega blaga in drobnarij. Na zahtevanje se pošiljajo vzorci tudi na deželo.

Oglje in drva.
Muha Josip v ulici del Torro št. 12 priporoča svojo dobro preskrbljeno zalogo oglja in raznega kuriva kakor premoga, koka, trdega lesa itd. Svoji k svojim!

Pohištvo.
Prva slovenska izdelovalnica in zaloga za vsakovrstnega pohištva lastnega izdelka. Sprejemam naročbe po načrtu. Delo fino in trpežno, cene brez konkurence. Za mnogobrojne naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu in na deželi v smislu gesla »svoji k svojim.« Andrej Jug v Trstu ulica S. Lucia 12 (zadej c. kr. deželne sodnije.)

Slovenec priporoča svojo veliko prodajnico in izdelovalnico vsakovrstnega pohištva in popraviljenje istega po cenah ki zadovolje gotovo vsakega gosta. Za obilne obiske se priporoča Ivan Cink, ulica S. Daniele št. 2.

V Gorici.
Civilni in vojaški krojač.
 C. kr. privilegirani kroji vsakemu koj razumijivi krojiti

Martin Poveraj v Gorici na Travniku št. 22 I. n. ima izborna zaloga vsakovrstne blaga za obleke iz inozemskih in avstrijskih tovarn in gotovih oblek, dežnikov in sobnih plaščev za vsako sezono. Vse po najnovejši modi.

Voščene sveče.
J. Kopač svečar v Gorici ulica Sv. Antona št. 7 izdeluje sveče iz pristnega čebelnega voska. Za pristnost jamči s 2000 k. Za obilne naročbe se priporoča prečastiti duhovščini, cerkvenim oskrbnikom ter slavnemu občinstvu.

Tovarna nadplato (Schuhob ertheil) tvorniško zalogo usnja in podplato, vse potrebščine za čevlarje, sedlarje, knjigoveze, itd. ter glavno zalogo voščila (biksa) družbe Sv. Cirila in Metoda v Ljubljani ima trdka Ivan Drufovka Gorica Travnik 5 Filijalki v Komnu in Sežani. Ceniki zastoj in franco naročila točna.

Dr. JOSIP MARTINIS
 doktor vsega zdravilstva in specialist za očesne bolezni
 ulica Valdirivo št. 3, I. nadst.
 Sprejema na domu vsaki dan od 8 do 8^{3/4} zjutraj in od 1 do 2 popoldne in eventuelno od 4—5 popoldne.

Pozor perice!
Perite
 perilo, okrožnike, pohištvo, podove, stopnice itd. itd.

— z —
 Na drobno se prodaja v vseh drogerijah in prodajalnicah jestvin.

„SLAVIJA“
 vzajemno zavarovalna banka v Pragi
 sklepa
zavarovanja na smrt in na doživetje, doto otrokom, pokojnine in različna zavarovanja.

25-letni mož zagotovi proti četrtletni zavarovalnini K. 6.42 zaostalim svojim K. 1000.—, plačilno takoj po njegovi smrti ali pri doživetju 60. leta. Po petletnem plačevanju zmanjšuje se zavarovalnina za dividendo.

Najugodnejši pogoji. Ves dobiček pripada članom.

V poslednjih letih izplačano je bilo 10 odstotkov zavarovalnine.

Izplačana dividenda K 716.541.28
Reserve in fondi K 20.579.494.88
Dosedanja izplačila K 62.922.942.86

Pojasnila in tarife radovoljno pošilja

generalno ravnanje banke „Slavije“ v Pragi
 na Havličkovem trgu,
 kakor tudi nje generalni zastop v Ljubljani.

Dr. Rosa Balsam | **Praško domače zdravilo**
 — iz lekarne B. Fragner-ja v Pragi —

je že več kakor 30 let obče znano domače zdravilo vzbuja slast in odvaja lahko. Z redno uporabo istega se prebavljanje krepi in ohrani.

Velika steklenica 1 gld., mala 50 nvč.
 po pošti 20 nvč. več.

je staro, najprej v Pragi rabljeno domače zdravilo, katero varuje in ohrani rane čiste, vnetje in bolečine olajša in hladi.
 V pušicah po 35 in 25 nvč., po pošti 6 nvč. več.

Glavna zaloga:
 Lekarna B. Fragner-ja c. in kr. dvornega zalagatelja „pri črnem orlu“
 Praga, Malastran, ogel Spornereje ulice.

Vsakdanje poštno razpošiljanje.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske, v Trstu v Lekarnah: G. Luciani, E. Leitenburg, P. Prendini, S. Serravallo, A. Suttina, C. Zanetti, A. Praxmarer.

Gimnazijski konvikt
 Benediktinske ustanove pri Sv. Pavlu na Koroškem.
 Polletna penzija 280 kron.

Javni višji gimnazij.
 Pojasnila daje predstojništvo konvikta. Rok za vsprejemno skušnjo: 17. september.

Omnibus k vsakemu vlaku.

Restaurant Hôtel Sušak | **Kavarna**

Obed po 1 krono. — Večerja po 60 vin.

Poleg abonementov je podpisano ravnanje uvedlo tudi **izdajo blokov**, veljavnih za željeno dobo za obede po ceni ene krone. Vsak dan raznovrsten in obilen **menu**.

Izborna bela vina iz slavnostnih kleti prav. grofa Nikole Podrinskega v Zagrebu.

Domače vino prve vrste iz Meje je vedno v veliki izbiri liter po 1 K. 20 vin.

Dalmatinska najizbranejša vina v butiljah po vin. 40, 60 in 1 K.

Opozarjajo se p. n. gospodje obiskovalci posebno na slovite marke **Solinsko** in **Kastelanski Orljenak**. Pristna **Vodica** iz Bakra, lastnega pridelka, po 2 K. butiljka.

Plzensko pivo iz prve delniške pivovarne v Plznu po 64 vin. liter.

RAVNATELJSTVO.
 Elegantne sobe od K 1.20 naprej.
 Velika dvorana za koncerte in gledališke predstave
 Električno razsvetljen vrt.
 Balincanje in Lawn-Tennis.

Omnibus k vsakemu vlaku.

„ABLUVIA“ ki je ekonomična, zdravilna ter prihrani na času in delu.

Rabi se jo povsod namesto sode in mila.

Rabljava tudi z morskovo vodo.

Navodilo, kako jo je rabiti in prodaja na debelo se nahaja v

ulici S. Caterina št. 5.